سیاست در ایران

مقدمه‌ای بر ائتلاف‌های سیاسی در ایران ۶
نقد خود و سلوک فردی ۷
جلسه فوق‌العاده برای بررسی مسئله قومیت‌ها ..
تعطیلی روزنامه ایران به‌نفع نظام نیست .....

سیاست در جهان

کلمبیا در راست می‌ماند ۸
الزرقاوی در فلسطین ۹
پاکستان، حامی طالبان؟ .....
اظهارات دو کودک درباره جنایت حدیثه .....

اقتصاد و بورس

قیمت نفت سال آینده کاهش می‌یابد ۱۰
رتبه اول دولت ایران در دخالت اقتصادی .....
بازگشت خودرویی‌ها ۱۱
وسوسه دلالان اماراتی .....

دیپلماسی

فرصت‌های جدید برای مذاکره مستقیم

محمدرضا سرداری

بحث مذاکره مستقیم میان ایران و آمریکا پس از وقفه‌ای کوتاه با نامه محمود احمدی‌نژاد رئیس جمهوری به جورج دبلیو بوش رئیس جمهور آمریکا دوباره به جریان افتاده است. گرچه آمریکایی‌ها از این نامه استقبالی نکردند و موضوعات مطرح شده در این نامه را بی‌ارتباط با مسائل آمریکا با ایران دانستند اما این نامه فتح باب جدیدی بود که صرف‌نظر از محتوای آن می‌توانست تمایل ایران به گفت‌وگوی مستقیم با آمریکا را اعلام کند. پیش از این پذیرش خواست آمریکا از سوی ایران برای مذاکره مستقیم با آمریکا بر سر عراق فتح بابی شد تا شاید ایران و آمریکا پس از ۲۷ سال دور یک میز بنشینند و مشکلات خود را از راه گفت‌وگو حل‌وفصل کنند اما به‌رغم آنکه پیشنهاد مذاکره ابتدا از سوی آمریکا مطرح شده بود، زلمای خلیل‌زاد سفیر آمریکا در بغداد که به عنوان نماینده آمریکا در مذاکرات با ایران معرفی شده بود اعلام کرد واشینگتن می‌خواهد این مذاکرات پس از تشکیل دولت عراق انجام شود تا این شائبه پیش نیاید که ایران و آمریکا بر سر تعیین ترکیب دولت عراق به گفت‌وگو نشسته‌اند. تا اینکه پس از تشکیل دولت عراق، محمود احمدی‌نژاد رئیس جمهور اعلام کرد پس از شکل‌گیری دولت عراق مذاکره بر سر این کشور میان ایران و آمریکا موضوعیتی ندارد. واقعیت این بود که آمریکایی‌ها تمایل نداشتند ایران طی این مذاکرات بتواند در روند گفت‌وگوهای گروه‌های عراقی برای تشکیل یک دولت وحدت ملی تاثیرگذار باشد و به همین خاطر با وارد کردن اتهاماتی به تهران مبنی بر دخالت در امور داخلی عراق چنین عنوان می‌کردند که هدفشان از مذاکره با ایران مذاکره بر سر دخالت‌های این کشور در امور عراق است. ایران نیز شاید از این منظر که مذاکره با آمریکا بر سر اتهاماتی که این کشور وارد می‌کند فایده‌ای برای منافعش نمی‌تواند داشته باشد، مذاکره با این کشور را بلاموضوع دانسته بود.

به عبارتی بهتر ایران در مذاکره با آمریکا اهدافی فراتر داشت. اهدافی که می‌توانست به موضوع مهمی چون دادن تضمین امنیتی یا پیمان عدم تجاوز با آمریکا منجر شود. اما مذاکراتی که آمریکایی‌ها قصد انجام آن را داشتند محدود به عراق بود و نمی‌توانست کلیه اهداف ایران را دربرگیرد. اما روندی که از سوی محمود احمدی‌نژاد رئیس جمهور متوقف شده بود بار دیگر از سوی وی به جریان افتاد. نامه احمدی‌نژاد به بوش حاوی این نکته بود که ایران حاضر به گفت‌وگو است و می‌خواهد مشکلات خود را از راه گفت‌وگو حل‌وفصل کند. اما این بار آمریکایی‌ها بودند که سرسختی نشان دادند. با اینکه تعدادی از شخصیت‌های عالی‌رتبه بین‌المللی و سیاسی از جمله کوفی عنان دبیرکل سازمان ملل، محمد البرادعی مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی هسته‌ای، آنگلا مرکل صدراعظم آلمان، رئیس جمهور اندونزی و سران برخی از کشورهای عربی از آمریکا خواستند تا به مذاکره مستقیم با ایران روی آورد واشینگتن کلیه این پیشنهادها را رد کرد. این پیشنهادها حتی از سوی برخی مقامات عالی‌رتبه پیشین آمریکا نیز مطرح شد. مادلین آلبرایت وزیر امور خارجه دولت بیل کلینتون، هنری کیسینجر وزیر خارجه دولت ریچارد نیکسون و زبیگنیو برژینسکی مشاور امنیت ملی جیمی کارتر و تعدادی دیگر از سیاستمداران آمریکایی و اروپایی در گذشته چنین خواسته‌ای را از مقامات آمریکایی تکرار کرده بودند اما تغییری در رویکرد آمریکایی‌ها رخ نداد. رویکرد منفی آمریکا به مذاکره مستقیم با ایران رفته رفته بر تصمیم‌گیران ایرانی نیز اثری انفعالی داشت. به طوری که برخی مقامات در اظهارنظرهایی بحث مذاکره ایران و آمریکا را یک سوژه سوخته ارزیابی می‌کردند. با این حال پس از شکست مذاکرات هیات ۱+۵ بر سر صدور قطعنامه‌ای جدید در مورد ایران، پس از آنکه ایران درخواست شورای امنیت را برای توقف غنی‌سازی نپذیرفت مذاکرات فشرده‌ای در پشت پرده جریان گرفت تا اروپا با یک پادرمیانی جدید و ارائه مشوق‌هایی که پیشتر نیز مطرح کرده بود بر بن‌بست موجود فائق آید. پیشنهاد اروپا البته یک متمم نیز داشت و آن همان خواسته‌ای بود که ایران از آمریکا طلب کرده بود. اروپا اعلام آمادگی کرد تا مشوق‌های امنیتی را نیز به مشوق‌های اقتصادی بیفزاید اما برای راضی کردن ایران نیاز به حمایت آمریکا داشت اما آمریکایی‌ها با ارائه مشوق‌های امنیتی به ایران مخالفت و در عین حال اعلام کردند با ارائه مشوق‌های امنیتی از سوی اروپا به ایران مخالفتی ندارند. موضع‌گیری تند آمریکا علیه ارائه مشوق‌های امنیتی به ایران واکنش زودهنگام مقامات در تهران را به دنبال داشت. ابتدا آصفی سخنگوی وزارت امور خارجه مشوق‌های اروپا را بدون ارزش توصیف کرد و سپس در سطوح عالی‌تر نیز با مخالفت زودهنگام با پیشنهاد اروپا مواجه شدیم. در چنین شرایطی برخی مقامات نیز اساساً ارائه چنین تضمینی از سوی آمریکا را بی‌فایده خواندند. منوچهر متکی وزیر امور خارجه در این رابطه اعلام کرد نه تنها آمریکا در موقعیتی نیست که به ایران تضمین امنیتی بدهد بلکه خود به تضمین امنیتی نیاز دارد. با این حال گرچه مقامات آمریکایی همچنان موضع مبهمی درباره ارائه یا عدم ارائه تضمین امنیتی به ایران دارند اما اظهارات جان بولتون تندروترین شخصیت آمریکایی ضدایران در تیم بازها که اسرائیلی‌ها وی را نماینده ششم خود در سازمان ملل خطاب کرده‌اند سخنی بیان کرد که گرچه تعبیری اغراق‌آمیز دارد اما می‌توان برداشت دیگری نیز از آن داشت. بولتون با تهدید مقامات ایرانی از آنها خواست از غنی‌سازی دست بردارند. برخی از تحلیلگران معتقدند شاید سخن بولتون حاوی این پیام باشد که اگر ایران دست از غنی‌سازی بردارد آمریکا حاضر است روابط خود را با این کشور عادی کند. بولتون بارها و به دفعات به موضوع لیبی اشاره کرده است. بولتون و دیگر مقامات آمریکایی با مثال زدن لیبی شاید قصد ارسال این پیام را برای ایران دارند که رفتار آمریکا در برابر لیبی نشان می‌دهد آمریکا با ارائه پیش‌شرط توقف غنی‌سازی در ازای به رسمیت شناختن حاکمیت می‌خواهد صداقت خود را اثبات کند در حالی که مسئولان در ایران به شدت نسبت به اهداف زمامداران واشینگتن بدبین و بر این باور است که غنی‌سازی بهانه‌ای برای برخورد با اقتدار سیاسی جمهوری اسلامی است. به نظر می‌رسد آمریکا رفته‌رفته از موضع خشک خویش برای مذاکره با ایران کوتاه آمده برای مذاکره با ایران پیش‌شرط تعیین می‌کند. این همان چیزی است که لیبرال‌ها از آمریکا می‌خواند و معتقدند می‌شود با مذاکره مستقیم میان ایران و آمریکا بحران هسته‌ای را حل و فصل کرد. تازه‌ترین موضع‌گیری واشینگتن در خصوص مذاکره ایران و آمریکا اظهارات سخنگوی جدید کاخ سفید است که می‌گوید آمریکا از مشوق‌های اروپا حمایت می‌کند و در صورتی که ایران غنی‌سازی را متوقف کند آمریکا حاضر است با ایران به گفت‌وگو بنشیند. تغییر لحن مقامات آمریکایی شاید تحت‌تاثیر تلاش‌های دیپلماتیک محمد البرادعی مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی باشد که برای گفت‌وگو با مقامات آمریکایی به واشینگتن سفر کرده بود. البرادعی که با رایس دیدار داشته است می‌گوید وی واسطه‌ای صادق است. اما به گفته او اظهاراتی که وی از قول مقامات ایرانی به اطلاع رایس رسانده با نظرات آمریکایی‌ها بسیار متفاوت است. آنچه هست آمریکایی‌ها با این موضع‌گیری کار را برای طرفین مذاکره دشوارتر کرده‌اند.

خبرها

مذاکره چین و آمریکا درباره ایران

ایسنا: وزارت امور خارجه چین اعلام کرد که وزیران امور خارجه چین و آمریکا در تماسی تلفنی درباره مسئله هسته‌ای ایران مذاکره کردند. به گزارش خبرگزاری فرانسه وزارت امور خارجه چین اعلام کرد، لی ژائو شینگ وزیر امور خارجه چین و کاندولیزا رایس همتای آمریکایی‌اش شنبه شب در تماسی تلفنی در خصوص حل مسئله هسته‌ای ایران از طریق تماس‌های دیپلماتیک گفت‌وگو کردند. در بیانیه وزارت امور خارجه چین به جزئیات بیشتری در این باره اشاره نشده است. این بیانیه ادامه داد: دو طرف همچنین در خصوص تحقق اجماعی که میان هوجین تائو رئیس جمهور چین و جورج بوش همتای آمریکایی‌اش در ماه آوریل در آمریکا حاصل شد مذاکره کردند. چین و روسیه تاکنون مانعی بر سر راه تلاش‌های آمریکا، فرانسه، آلمان و انگلیس علیه فعالیت هسته‌ای ایران بوده‌اند.

احسان اوغلو در راه تهران

ایسنا: دبیرکل سازمان کنفرانس اسلامی قرار است از ۱۰ تا ۱۱ خردادماه دیداری رسمی از ایران داشته باشد. اکمل‌الدین احسان اوغلو دبیرکل سازمان کنفرانس اسلامی در این دیدار رسمی درباره نقش احتمالی این سازمان در جلوگیری از رویارویی میان ایران و آمریکا بر سر موضوع هسته‌ای تهران با مقام‌های ایرانی گفت‌وگو خواهد کرد. بر اساس این گزارش وی همچنین درباره موضوعات بین‌المللی و منطقه‌ای نیز در سفرش به تهران با مقامات ایرانی تبادل‌نظر خواهد کرد. این گزارش افزود که سازمان کنفرانس اسلامی خواهان راه‌حل دیپلماتیک برنامه هسته‌ای ایران است و انتظار می‌رود احسان اوغلو در تماس‌هایش با ایران این کشور را به همکاری کامل با جامعه جهانی ترغیب کند.

تبریک روز ملی جمهوری آذربایجان

ایسنا: رئیس جمهور در پیامی، فرارسیدن روز ملی آذربایجان را به الهام علی‌اف رئیس جمهور، دولت و ملت مسلمان این کشور تبریک گفت. رئیس جمهور در این پیام، لزوم بهره‌گیری کامل از توانمندی‌های بالقوه موجود و توسعه مناسبات دو کشور ایران و جمهوری آذربایجان را ضروری دانسته و بر توسعه و تحکیم روزافزون روابط دو کشور تاکید کرده است.

خبرها

ایتالیا به دنبال نقش بیشتر در پرونده ایران

ایسنا: سخنگوی وزارت امور خارجه ایتالیا در نشستی خبری اعلام کرد که وزیر امور خارجه کشور احساس می‌کند برای ایتالیا مشارکت در مذاکرات بر سر برنامه هسته‌ای ایران اهمیت دارد. به گزارش خبرگزاری اگی، پاسکال تراچینو افزود: در صورت رویارویی با امکانی ناخواسته که در آن توافقی حاصل شود، ایتالیا بهای آن را خواهد پرداخت و عادلانه است که در این موضوع حرفی برای گفتن داشته باشد، نه این که فقط دیگران نظرات‌شان را مطرح کنند. این گزارش افزود: سخنگوی وزارت امور خارجه ایتالیا درباره این واقعیت صحبت می‌کرد که ایتالیا با حضور گیولیو ترزی مدیر سیاسی وزارت امور خارجه به عنوان بخشی از گروه هشت در نشستی در لندن درباره برنامه هسته‌ای ایران شرکت کرد. وی گفت: کشورهای گروه هشت باید در پرداختن به این مسئله حساس بین‌المللی به یکدیگر بپیوندند. وزیر امور خارجه ایتالیا اخیراً گفته است تحریم‌های اقتصادی علیه ایران به ایتالیا که شریک تجاری مهم تهران است، صدمه خواهد زد. این خبرگزاری ادامه داد: ماسیمو دالما وزیر امور خارجه ایتالیا در گفت‌وگو با روزنامه معاریو نسبت به خطرات تشدید جدال بین‌المللی بر سر برنامه هسته‌ای ایران هشدار داد. وی گفت: نه فقط ما، بلکه آمریکایی‌ها هم معتقدند که امکان یک حمله نظامی علیه ایران امکانی فجیع است. وزیر امور خارجه ایتالیا گفت: وقتی ما خود را با چنین گزینه‌ای روبه‌رو می‌بینیم، باید هزینه‌ها و مزایای آن برای همه طرف‌های درگیر را ارزیابی کنیم.

حمایت عمرو موسی از ایران
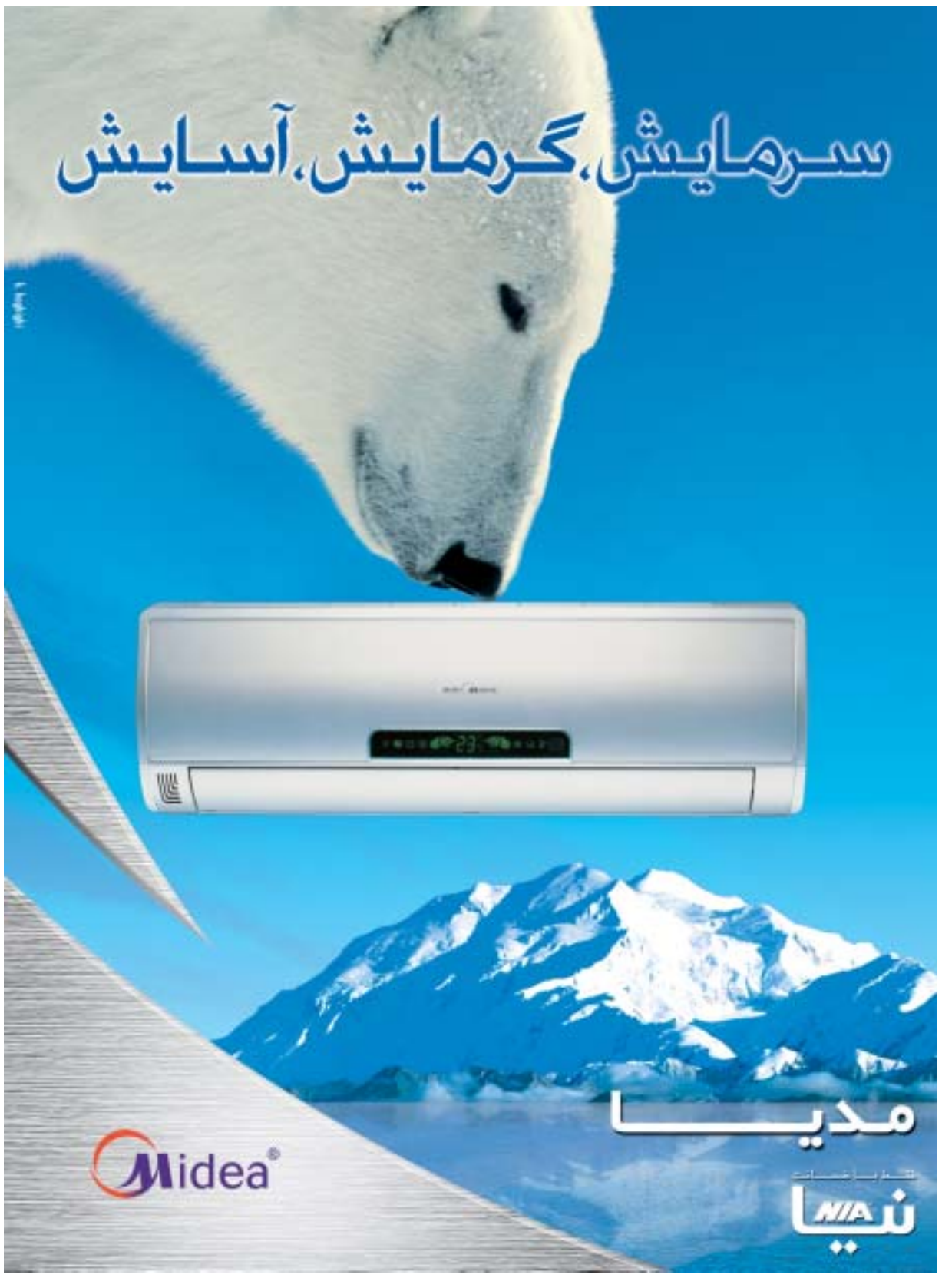
ایسنا: دبیرکل اتحادیه عرب با تاکید بر حق ایران در داشتن برنامه هسته‌ای گفت: تاکنون هیچ شواهد معتبری که ثابت کند برنامه هسته‌ای ایران اهداف نظامی دارد، به دست نیامده است. عمرو موسی دبیرکل اتحادیه عرب به خبرگزاری شینهوا گفت که ایران حق دارد برنامه هسته‌ای غیرنظامی داشته باشد. وی گفت: اگر کسی می‌گوید ایران حق توسعه برنامه هسته‌ای نظامی را ندارد، این سیاست باید در مورد اسرائیل هم اعمال شود.